

Afgørelse af 14. september 2021

Ansøgning om dispensation til afskydning af dådyr på Dræet og Æbelø Holm ved Æbelø samt stillingtagen til fortsat tilladelse til muflon-får på Æbelø

Denne afgørelse træffes i forlængelse af Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 8. september 2020 vedrørende fastsættelse af antallet af dådyr i fredningens § 16, stk. 1. Ved samme afgørelse udskød nævnet spørgsmålet om bevarelse af muflon får på Æbelø og stillingtagen til dispensation til afskydning af dåvildt på Dræet og Æbelø Holm.

Fredningsnævnet foretog den 23. oktober 2020 besigtigelse på Æbelø med deltagelse af Miljøstyrelsen, Nordfyns Kommune, lodsejerne samt en række interessenter. Af protokollatet fra besigtigelsen fremgår følgende:

” Lodsejerne, der har lodder på Æbelø Holm tilkendegav, at de efter omstændighederne ikke har indvendinger imod, at der sker jagt på dåvildtet på Æbelø Holm og på Dræet, i hvert fald for en periode. Begge lodsejere gav udtryk for, at de er indstillet på at indgå i et samarbejde omkring gennemførelsen af jagten.

Repræsentanterne fra DOF og Friluftsrådet havde ingen indvendinger imod, at fredningsnævnet meddeler dispensation.

DN, Nordfyn havde heller ikke indvendinger, men gav dog udtryk for, at det af fredningsnævnet fastsatte antal dåvildt synes for lavt til, at der kan opretholdes en bæredygtig bestand. DN oplyste, at nævnet i stedet kunne overveje, at det burde være 200-250 dyr.

Bogense Land- og Strandjagtforening og Nordfyns Hjortelaug har ingen indvendinger mod den ansøgte dispensation.

Aage V. Jensens Naturfond gav udtryk for, at man er indstillet på at arbejde ned imod antallet på 100 dyr, som fastsat af nævnet. Fonden ønsker sig dog en 3-årig periode, hvor man vil søge at nå ned på det fastsatte antal, og undervejs gøre sig nogle erfaringer med, hvor mange dyr øen kan bære, hvis fredningens formål skal tilgodeses. Det fondens håb, at der om 3 år kan foreligge en faglig baseret baseline vurdering af biodiversitetens tilstand. Det er fondens håb, at denne kan udføres i samarbejde med Nordfyns Kommune og en række forskere.

Miljøstyrelsen tilkendegav, at man synes, at det vil være en god idé med en sådan undersøgelse, men at den i givet fald skal være bred og se på arterne på øen i bredest mulig forstand.

Nordfyns Kommune tilkendegav, at man er indstillet på at samarbejde med fonden om en sådan monitorering. Det er efter Nordfyns Kommunes vurdering nødvendigt, at der også kan jages på Æbelø Holm

og Dræet, da Dådyrene samles dér og således ikke kan nedskydes. Der kan desuden af jagtetiske grunde ikke jages mere intensivt på Æbelø end man allerede gør. Kommunen henviste til ansøgningen.

Vedr. spørgsmålet om, hvorvidt Muflonerne stadig skal bevares på Æbelø fremkom følgende bemærkninger:

Aage V. Jensens Naturfond vil gerne bevare muflonerne, da de bidrager til afgræsningen af rynket rose, som især har bredt sig på Æbelø Holm. Det er navnlig sidst på sommeren og om vinteren, at fårene spiser af roserne. På spørgsmål fra Miljøstyrelsen oplyste Jacob Andersen, at der højst er 25 mufloner på øen. Fonden holder øje med, at antallet af får så vidt muligt ikke overstiger de 20, der er omtalt i fredningen. Der er tale om en smal bestand, som er genetisk udfordret. Fårene står af og til på Æbelø Holm, men går ikke videre end det.

Lodsejer Jytte Schaldemose talte for, at fårene får lov at blive.

DN gjorde gældende, at fårene bør få lov til at blive, da de ved at bekæmpe rynket rose har fundet deres egen niche. Der bør dog ikke være mere end de 20 dyr.

Friluftsrådet er af den opfattelse, at fårene er en attraktion i sig selv og derfor bør være på øen fremadrettet.

Naturstyrelsen anførte, at man siden fredningen er blevet meget opmærksom på, at det er gavnligt for naturen og biodiversiteten, hvis der er forskellige græsningsregimer på et areal. På Æbelø udgøres de græssende dyr af dådyr og mufloner, og der kommer ikke andre til, så det taler for at lade muflonerne blive. Miljøstyrelsen rejste spørgsmål om, hvorvidt det kunne overvejes at undersøge, om muflonerne reelt gør en forskel for bekæmpelsen af rynket rose, så fårene kan ses som en del af løsningen frem for et problem, da de bidrager til afgræsningen.

Nordfyns Kommune udtalte, at man gerne ser, at muflonerne forbliver som en del af artsrigdommen på øen, idet der derved er to forskellige slags græssende dyr på øen.

Lodsejer Lars Jensen oplyste, at muflonerne kommer på Æbelø Holm i januar til marts, hvor de spiser af roserne."

Ved afslutningen af besigtigelsen orienterede formanden for nævnet om, at nævnets sagsbehandling herefter afventede, at Nordfyns Kommune ville afgive en udtalelse om en dispensations indvirkning på Natura2000-udpegningsgrundlaget samt på eventuelle bilag IV-arter. Når denne udtalelse ville foreligge, vil nævnet på ny indhente teknisk bistand hos Miljøstyrelsen, hvorefter nævnet vil træffe afgørelse vedrørende dispensationsansøgningen. Spørgsmålet om eventuel bevaring af mufloner forventes afgjort ved samme lejlighed.

Nordfyn Kommune har i første omgang sendt sin vurdering af 6. december 2020 til nævnet, hvorefter nævnet måtte anmode om en fornyet vurdering, da nævnet efter indhentet teknisk bistand fra Miljøstyrelsen på ny måtte anmode Nordfyns Kommune om en vurdering, der specifikt forholder sig til en eventuel dispensations påvirkning af Natura2000-områdets udpegningsgrundlag, navnlig om en udvidelse af jagtområdet kan have væsentlig negativ påvirkning på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag, som er

" Til fredningsnævnet

Til den fremsendte vurdering fra Nordfyns kommune af påvirkningen af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag skal bemærkes, at vurderingen ikke ses at forholde sig til, om den ansøgte

udvidelse af jagtområdet kan have en væsentlig negativ påvirkning på fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag, som er følgende:

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Andre arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende	Trækgæst	Kriterier
SPA 76 Æbelø og kysten ved Nærá				
Sangsvane			T	F2
Havørn		Y		F1
Rørhøg		Y		F3
Klyde		Y		F1
Splitterne		Y		F1
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F1
Mosehornugle		Y		F1
	Lysbuget knortegås		T	F4

Som det vil fremgå, er fuglebeskyttelsesområdets nummer rettelig 76, ikke 72 som anført i vurderingen.

Vurderingen bør ligeledes eksplicit forholde sig til, om den forøgede jagt vil medføre væsentlig negativ påvirkning af de i vurderingen ikke omtalte dele af habitatområdets udpegningsgrundlag (f.eks. marsvin og spættet sæl).

Det samlede udpegningsgrundlag for habitatområdet er følgende:

92 Æbelø, havet syd for og Nærá	7230 Riggær
	1016 Sump vindelsnegl (Vertigo mouliinsiana)
	1166 Stor vandsalamander (Triturus cristatus cristatus)
	1351 Marsvin (Phocoena phocoena)
	1365 Spættet sæl (Phoca vitulina)
	1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
	1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
	1150 * Kystlaguner og strandsøer
	1160 Større lavvandede bugter og vige
	1170 Rev
	1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
	1220 Flerårig vegetation på stenede strande
	1230 Klinter eller klipper ved kysten
	1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sanc
	1330 Strandenge
	2110 Forstrand og begyndende klitdannelse
	2120 Hvide klitter og vandremiler
	2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
	2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
	3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransalger
	3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
	3260 Vandløb med vandplanter
	6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
	6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
	6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryr
	7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
	7230 Riggær
	9110 Bøgeskove på morbund uden kristorn
	9130 Bøgeskove på muldbund
	9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
	91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

”

Fredningsnævnet modtog ved mail af 26. august 2021 Nordfyns Kommunes vurdering af dispensationsansøgningen i relation til habitatområdets udpegningsgrundlag. Redegørelsen, der er dateret den 16. juni 2021, indeholder følgende vurdering:

” Det er Nordfyns Kommunes vurdering, at det nuværende græsningstryk fra dåvildtet på Æbelø har en negativ effekt på skovnaturtyperne bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160). Den negative effekt kommer til udtryk ved at den naturlige succession, som er nødvendigt for at sikre skovområderne på Æbelø en gunstig bevaringsstatus, pt. er ikke eksisterende.

Det høje græsningstryk fra dåvildtet har ligeledes en negativ effekt på Æbeløes urtevegetation og dermed er der også en negativ påvirkning på øens insektfauna. Særligt naturtyperne strandeng (1330) og kalkoverdrev (6210) vil på sigt være særligt udsatte for at kunne udvikle sig i en negativ retning mht. tilstandsklasse og bevaringsstatus.

Det er Nordfyns Kommune vurdering, at muligheden for at drive jagt på Dræet og Æbelø Holm er et nødvendigt tiltag for at kunne opnå en afskydning af dåvildt som vil kunne reducere dåvildtbestanden på Æbelø. En reducere af dåvildtbestanden og dermed græsningstrykket vil have en direkte og positiv effekt på målopfyldelsen af målsætningerne for habitattyperne strandeng (1330), kalkoverdrev (6210), bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160). Det er kommunens vurdering, at jagt på dåvildt på Dræet og Æbelø Holm ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning på de øvrige habitattyper i habitatområdet.

I tilknytning til ovenstående er det ligeledes kommunes vurdering, at tiltaget i form af en forøget jagt aktivitet på dåvildtet ikke vil have en væsentlig negativ effekt på de arter, som er på udpegningsgrundlaget for både fuglebeskyttelsesområdet og habitatområdet, da jagten foregår uden for de udpegede arters ynglesæson. Endvidere foregår aktiviteten ikke i kerneområderne for fx rastende sangsvaner eller lysbugede knortegæs og vurderes ikke at være væsentlig.

Hvis ikke græsningstrykket fra dåvildtet på Æbelø reduceres er det Nordfyns Kommunes vurdering, at det ikke vil være muligt, at overholde målsætningerne om gunstig bevaringsstatus for habitattyperne strandeng (1330), kalkoverdrev (6210), bøg på muld (9130) og ege-blandskov (9160) jf. den gældende Natura 2000-plan for området.”

På baggrund af denne vurdering fra den relevante myndighed har fredningsnævnet besluttet at træffe afgørelse vedrørende dispensationsansøgningen på det foreliggende grundlag. Derudover tager fredningsnævnet stilling til det udskudte spørgsmål vedrørende eventuel bevaring af muflon får på Æbelø.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnet har i medfør af fredningens § 16, stk. 2 i afgørelse af 8. september 2020 fastsat antallet af dåvildt til 100 dyr målt ved udgangen af jagtsæsonen. Begrundelsen for at begrænse antallet af dåvildt indenfor fredningen er, at fredningens formål om blandt andet at bevare og genskabe de biologiske værdier i området, og at lade skoven overgå til urørt skov med høj biodiversitet ikke kan opfyldes, såfremt der befinder sig for mange stykker dåvildt på øen.

Under besigtigelsen den 23. oktober 2020 gav Nordfyns Kommune udtryk for, at det er nødvendigt, at der kan jages på Æbelø Holm og Dræet for at kunne nedbringe antallet af dåvildt. Der var derudover bred tilslutning blandt lodsejere og interessenter til, at der for at opnå det fastsatte antal dåvildt på øen bliver givet dispensation til jagt på Dræet og Æbelø Holm, så dyrene ikke kan stille sig dér under jagten.

Fredningsnævnet finder på denne baggrund, at det er nødvendigt for at antallet af dådyr kan nedbringes, at der gives mulighed for jagt på Dræet og Æbelø Holm. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation fra

fredningens § 8 om forbud mod jagt på blandt andet Dræet og Æbelø Holm. Tilladelsen til at drive jagt på de to områder gives for en 3-årig periode, der regnes fra begyndelsen af jagtsæsonen for dåvildt i 2021. I perioden arbejdes der hen imod at nå ned på det fastsatte antal på 100 dådyr, og situationen monitoreres løbende i et samarbejde mellem tilsynsmyndigheden og Aage V. Jensens fond som ejer. Fredningsnævnet anmoder om at modtage en orientering om forløbet og naturens tilstand ved afslutningen af dispensationsperioden.

Vedr. muflonfårene:

Siden fredningsnævnet har udsendt en påtænkt afgørelse af 18. august 2020 om at fjerne muflonerne fra Æbelø, er der fremkommet en række synspunkter, som taler for at bevare en vis bestand af mufloner på Æbelø. Begrundelsen har været, at de gavner biodiversiteten ved at være en art blandt flere græssende dyr, ligesom de i et vist omfang bidrager til bekæmpelsen af rynket rose.

Naturstyrelsen har oplyst, at man siden fredningen er blevet meget opmærksom på, at det er gavnligt for naturen og biodiversiteten, hvis der er forskellige græsningsregimer på et areal. På Æbelø udgøres de græssende dyr kun af dådyr og mufloner, hvilket taler for at lade muflonerne blive. Nordfyns Kommune har som tilsynsmyndighed støttet dette synspunkt.

På denne baggrund besluttede et enigt fredningsnævn i medfør af fredningens § 16, stk. 1 at tillade de anførte maksimale 20 mufloner indenfor fredningen.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under henvisning til det af Nordfyns Kommune i habitatsvurdering af 26. august 2021 anførte er betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 for at meddele dispensation opfyldt.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand